

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O SUZBIJANJU KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, april 2014. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE PO HITNOM POSTUPKU

Postupajući u smislu odredaba člana 26. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine – Pročišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/10, 37/10 i 62/10) predlažemo donošenje Zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u Federaciji Bosne i Hercegovine po hitnom postupku, obzirom da su u konkretnom slučaju ispunjeni uvjeti iz člana 191. stav 2. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07 i 2/08) i člana 186. stav 2. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH“ br. 27/03 i 21/09).

ZAKON
O SUZBIJANJU KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. - Uvodne odredbe

Član 1.

Ovim se Zakonom uređuju:

- a) osnivanje, organizacija, nadležnost, ovlaštenja i način rada Posebnog odjela Federalnog tužilaštva Federacije BiH za suzbijanje korupcije, organiziranog i međukantonalnog kriminala (u daljem tekstu: Posebni odjel tužilaštva),
- b) osnivanje, organizacija, nadležnost i postupanje Posebnog odjela Vrhovnog suda Federacije BiH za korupciju, organizirani i međukantonalni kriminal (u daljem tekstu: Posebni odjel suda),
- c) način izbora Posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca za suzbijanje korupcije, organiziranog i međukantonalnog kriminala (u daljem tekstu: Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca), i federalnih tužioca koji su raspoređeni u Poseban odjel tužilaštva (u daljem tekstu: federalni tužioci), način rukovođenja Posebnim odjelom tužilaštva i rad Posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca, i federalnih tužioca u Posebnom odjelu tužilaštva,
- d) način izbora sudija Posebnog odjela suda,
- e) saradnja organa uprave, upravnih organizacija i drugih tijela, pravnih osoba i osoba s Posebnim odjelom tužilaštva,
- f) uslovi i postupak dodjeljivanja i ukidanja statusa saradnika pravosuđa,
- g) nadležnosti i zadaci sudske policije u pružanju pomoći u radu Posebnom odjelu tužilaštva i Posebnom odjelu suda,
- h) finansiranje rada Posebnog odjela tužilaštva i Posebnog odjela suda.

Član 2.

- (1) Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju slijedeće značenje:
- a) Organizirani kriminal se odnosi na sve radnje organiziranog učinjenja krivičnih djela kako je to određeno Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Krivični zakon Federacije BiH),
 - b) Korupcija se odnosi na krivična djela iz Glave XXII, XXIII i Glave XXXI Krivičnog zakona Federacije BiH, koja su u nadležnosti Posebnog odjela suda u smislu člana 25., stav 1., tač. d) ovog zakona,
 - c) Međukantonalni kriminal se odnosi na krivična djela iz člana 25., stav 1., tač. od a) do e) ovog zakona izvršena ili pokušana na područjima ili na granici dva ili više kantona,

- d) Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca je rukovodilac Posebnog odjela tužilaštva,
- e) Istražilac tužilaštva je ovlaštena službena osoba zaposlena u Federalnom tužilaštvu, koja svojim stručnim i specijalističkim znanjima pomaže Posebnom zamjeniku glavnog federalnog tužioca u otkrivanju i dokazivanju krivičnih djela iz nadležnosti Posebnog odjela suda,
- f) Saradnik pravosuđa je osoba kojoj je u skladu sa ovim zakonom, Glavni federalni tužilac dao imunitet od krivičnog progona, a koja svojim svjedočenjem u krivičnom postupku može znatno doprinjeti razjašnjavanju krivičnih djela iz člana 25., stav 1. ovog zakona, pod uslovima propisanim ovim zakonom, kao i osoba koja je pravosnažno osuđena, a koja, pod uslovima propisanim ovim zakonom, svojim svjedočenjem u krivičnom postupku može znatno doprinjeti razjašnjavanju krivičnih djela iz člana 25., stav 1. ovog zakona,
- g) Policija u smislu ovog zakona označava Federalnu upravu policije, uprave policije kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova i druga tijela čiji radnici imaju policijska ovlaštenja u skladu sa zakonima o policijskim službenicima,
- h) Sudska policija u smislu ovog zakona označava Sudsku policiju Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom zakonu za osobe u muškom ili ženskom rodu, upotrebljeni su neutralno i odnose se na muške i ženske osobe (tužilac/tužiteljica; savjetnik/savjetnica, sudija/sudinica i dr.).

II. – Osnivanje, organizacija i nadležnosti Posebnog odjela tužilaštva

A. Osnivanje i organizacija Posebnog odjela tužilaštva

Član 3.

(1) Ovim zakonom osniva se Posebni odjel Federalnog tužilaštva Federacije BiH za suzbijanje korupcije, organiziranog i međukantonalnog kriminala.

(2) Posebni odjel tužilaštva je unutrašnja organizaciona jedinica Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine.

(3) Sredstva za finansiranje Posebnog odjela tužilaštva planiraju se unutar budžeta Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine.

(3) Posebni odjel tužilaštva se ukida zakonom.

Član 4.

(1) Ako u ovom zakonu nije što drukčije propisano, na organizaciju, nadležnost i djelatnost Posebnog odjela tužilaštva primjenjuju se odredbe Zakona o Federalnom tužilaštvu Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 5.

- (1) Posebni odjel tužilaštva čine: Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca i federalni tužioci raspoređeni u Poseban odjel tužilaštva.
- (2) Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca rukovodi Posebnim odjelom tužilaštva i odgovaran je za njegov rad.
- (3) Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca i federalni tužioci, koji su raspoređeni u Posebni odjel tužilaštva su samostalni i nezavisni u svom radu i za svoj rad odgovorni su Glavnom federalnom tužiocu.
- (4) U slučaju odsutnosti ili spriječenosti posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca, u radu ga zamjenjuje federalni tužilac kojeg odredi Glavni federalni tužilac.
- (5) Svi radnici Posebnog odjela tužilaštva dužni su u svom radu štititi ostvarivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda zaštićenih Ustavom Bosne i Hercegovine i Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 6.

Posebni odjel tužilaštva u postupku saradnje sa nadležnim organima stranih država može u službenoj komunikaciji koristiti strane jezike.

B. Nadležnost Posebnog odjela tužilaštva

Član 7.

Posebni odjel tužilaštva je nadležan da sprovodi istražne radnje i vrši funkciju otkrivanja i krivičnog gonjenja učinitelja krivičnih djela korupcije, organiziranog i međukantonalnog kriminala koja su u nadležnosti Posebnog odjela suda u smislu člana 25., stav 1. ovog zakona

C. Način rada Posebnog odjela tužilaštva

Član 8.

- (1) Službene i odgovorne osobe u organima uprave, upravnim organizacijama i svim pravnim osobama, koje u svojem djelokrugu ili u obavljanju svoje djelatnosti saznaju za okolnosti i podatke koji upućuju na neko krivično djelo iz člana 25., stav 1. ovog zakona, posebno za one koje kroz način planiranja i pripremanja krivičnog djela, način učinjenja, postupanje s ostvarenim finansijskim sredstvima, sudjelovanje u poslovnom prometu, konspirativno ponašanje učinilaca, povezanost s inostranstvom, korupciju ili pokušaje korupcije i druga slična ponašanja (naznake organiziranog kriminaliteta) ukazuju na djelovanje grupe za organizirani kriminal, dužne su o tim okolnostima odmah obavijestiti Posebni odjel tužilaštva.
- (2) Tijela koja sudjeluju u postupku za djela iz člana 25., stav 1. ovog zakona dužna su postupati hitno ali na način koji ne umanjuje njihovu sposobnost da s jednakom pažnjom istražuju činjenice koje idu u korist ili na štetu osumnjičenog odnosno optuženog.

- (3) Rukovodioci Kazneno-popravnih zavoda obavještavaju bez odgode Posebni odjel tužilaštva o svim važnim podacima o osuđeniku za krivično djelo iz člana 25., stav 1. ovog zakona za koje je saznao tokom izdržavanja kazne zatvora tog osuđenika.

Član 9.

- (1) Ako postoje osnove sumnje da je učinjeno krivično djelo iz člana 25., stav 1. ovog zakona, Posebni odjel tužilaštva i policija poduzet će sve što je potrebno da bi se prodrlo u središte grupe za organizirani kriminal, razotkrili njezini članovi i organizatori te prikupili svi podaci i dokazi potrebni za krivični postupak.
- (2) Posebni odjel tužilaštva osobito vodi računa o hitnim istragama i dokaznim radnjama te mjerama osiguranja oduzimanja imovinske koristi. O poduzimanju tih mjera savjetuje se s policijom, Finansijskom policijom Federacije BiH, Poreznom upravom Federacije BiH i drugim nadležnim organima i institucijama.

Član 10.

- (1) Ako je to potrebno radi vođenja krivičnog postupka za krivična djela iz člana 25., stav 1. ovog zakona, Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca može od policijskog organa, Porezne uprave Federacije BiH, Finansijske policije Federacije BiH, Federalne uprave za inspekcijske poslove, Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH ili drugog organa uprave i upravnih organizacija u Federaciji BiH zatražiti upućivanje zaposlenog na rad u Posebni odjel tužilaštva.
- (2) Rukovodilac organa iz stava 1. ovog člana dužan je bez odlaganja odlučiti o zahtjevu Posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca.
- (3) Upućivanje na rad iz stava 1. ovog člana vrši se uz saglasnost zaposlenog i traje najduže godinu dana.
- (4) Direktor Federalne uprave policije na zahtjev Posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca raspoređuje na rad u Posebni odjel tužilaštva policijske službenike koji imaju zadatak da koordiniraju aktivnosti policije u postupanju na konkretnim predmetima koji se vode u Posebnom odjelu tužilaštva. Pojednosti saradnje između Posebnog odjela tužilaštva i Federalne uprave policije uredit će se posebnim Protokolom o uzajamnoj saradnji.

Član 11.

Svi policijski organi, organi uprave i upravne organizacije dužne su da na zahtjev Posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca:

- a) pruže svu neophodnu pomoć i podršku,
- b) bez odlaganja omogućće upotrebu službenih prostorija, opreme i svakog tehničkog sredstva kojim raspolažu;
- c) osiguraju blagovremeno odazivanje svakog svog pripadnika, odnosno zaposlenog, uključujući i rukovodioce organa, radi davanja obavještenja, ispitivanja i saslušanja u svojstvu osumnjičenog ili svjedoka;

- d) bez odlaganja predaju Posebnom odjelu tužilaštva svako pismeno ili drugi dokaz koji posjeduju, ili na drugi način saopće informacije koje mogu da pomognu u razjašnjavanju krivičnih djela iz člana 25., stav 1. ovog zakona.

D. Saradnik pravosuđa

Član 12.

- (1) U cilju efikasnijeg procesuiranja krivičnih djela iz člana 25., stav 1. ovog zakona Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca može od Glavnog federalnog tužioca zahtjevati da se određenoj osobi dodjeli status saradnika pravosuđa.
- (2) U svojstvu saradnika pravosuđa se može saslušati kao svjedok osoba koja je postala pripadnik grupe za organizirani kriminal:
- a) protiv koje je podnesen službeni izvještaj, donesena naredba o provođenju istrage ili se vodi krivični postupak za krivična djela iz člana 25., stav 1. ovog zakona učinjena u okvirima grupe za organizirani kriminal, i
- b) ako je iskaz te osobe važan za otkrivanje i dokazivanje krivičnih djela učinjenih u okvirima grupe za organizirani kriminal ili njihovih učinilaca, odnosno za sprječavanje krivičnih djela grupe za organizirani kriminal.
- (3) Ukoliko se radi o osumnjičenoj ili optuženoj osobi, zahtjev iz stava 1. ovog člana Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca može podnijeti najkasnije do početka glavnog pretresa protiv osobe kojoj se daje status saradnika pravosuđa.
- (4) Glavni federalni tužilac odlučuje o zahtjevu iz stava 1. ovog člana na osnovu isprava i drugih dokaza. Glavni federalni tužilac će pozvati Posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca te osobu za koju je podnesen zahtjev i njezinog branioca.
- (5) O zahtjevu Posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca iz stava 1. ovog zakona, Glavni federalni tužilac odlučuje u roku od osam dana.
- (6) Glavni federalni tužilac će u svojoj odluci kojom dodjeljuje status saradnika pravosuđa navesti da protiv saradnika pravosuđa neće biti preduzeto krivično gonjenje najkasnije do pravosnažnog okončanja krivičnog postupka protiv pripadnika grupe za organizirani kriminal.
- (7) Glavni federalni tužilac može u odluci o davanju statusa saradnika pravosuđa navesti da će eventualna šteta osobama koju je saradnik pravosuđa prouzrokovao svojim krivičnim djelima biti nadoknađena iz sredstava prikupljenih primjenom posebnog propisa koji uređuje oduzimanje nezakonito stečene imovine u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 13.

- (1) Ukoliko je osoba za koju Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca traži status saradnika pravosuđa već pravosnažno osuđena u drugom krivičnom postupku i nalazi se na izdržavanju kazne, Glavni federalni tužilac može toj osobi dodjeliti status saradnika pravosuđa radi otkrivanja, razjašnjavanja i dokazivanja krivičnih djela iz člana 25., stav 1. ovog zakona, uz traženje prethodnog mišljenja suda koji je izrekao pravosnažnu presudu.

- (2) Za osobu kojoj je dodjeljen status saradnika pravosuđa iz stava 1. ovog člana, Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca može Komisiji za uslovni otpust osuđenih osoba predložiti donošenje odluke o uslovnom otpustu i prije isteka roka iz člana 45. Krivičnog zakona Federacije BiH, ali taj rok ne može biti manji od jedne petine izrečene kazne.
- (3) Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca može Federalnom ministarstvu pravde podnijeti inicijativu za prijedlog za pomilovanje osobe kojoj je dodjeljen status saradnika pravosuđa.
- (4) Za osobu kojoj je dodjeljen status saradnika pravosuđa iz stava 1. ovog člana, Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca može Federalnom ministarstvu pravde podnijeti zahtjev za premještaj osuđene osobe u drugi kazneno-popravno zavod.
- (5) Osoba iz stava 1. ovog člana kojoj je dodjeljen status saradnika pravosuđa može biti uslovno otpuštena, pomilovana ili premještena u drugu kazneno-popravnu ustanovu po odredbama ovog zakona tek nakon što na glavnom pretresu da iskaz u svojstvu svjedoka saradnika pravosuđa u skladu sa članom 14. stav 1. ovog zakona.

Član 14.

- (1) Nakon što se saradnik pravosuđa iz člana 12. stav 2. ovoga zakona izjasni da će u odnosu na krivična djela iz člana 25., stav 1. ovoga zakona odgovarati kao svjedok i na pitanja iako je vjerovatno da time izlaže sebe ili blisku osobu krivičnom gonjenju, Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca će pribaviti pisanu izjavu kojom se ta osoba obavezuje:
 - a) da će kao svjedok u krivičnom postupku govoriti istinu i da neće ništa što mu je poznato o krivičnom djelu iz člana 25., stav 1. ovoga zakona i njegovu učiniocu prešutjeti,
 - b) da će kao svjedok u krivičnom postupku iskazivati istinu i da neće ništa što mu je poznato o drugom krivičnom djelu i njegovu učiniocu prešutjeti,
 - c) da će kao svjedok u krivičnom postupku iskazivati istinu i da ništa što mu je poznato o pribavljenoj imovinskoj ili drugoj koristi ili prihodu, predmetima, pribavljenoj imovini ili drugoj okolnosti u vezi s krivičnim djelima iz člana 25., stav 1. ovoga zakona neće prešutjeti i
 - d) da joj ništa drugo osim onoga što će iskazati kao svjedok nije poznato u vezi s bilo kojim drugim okolnostima tač. a. do c. ovoga člana.
- (2) Odlukom Glavnog federalnog tužioca kojom je određenoj osobi dodjeljen status saradnika pravosuđa odredit će se da se iz spisa izdvoje zapisnici o njezinim ranijim iskazima koje je dala u svojstvu osumnjičenog odnosno optuženog, i te izjave se ne mogu koristiti kao dokaz u krivičnom postupku, izuzev u slučajevima predviđenim u članu 18. ovog zakona.
- (3) Nakon što Glavni federalni tužilac osobi iz stava 2. ovog člana dodjeli status saradnika pravosuđa, tužilac Posebnog odjela tužilaštva će saslušati tu osobu u svojstvu svjedoka i o tome sačiniti zapisnik koji se može koristiti kao dokaz na glavnoj raspravi.

Član 15.

Ne može imati status saradnika pravosuđa osoba koja je:

- a) osumnjičena ili optužena da je učinila jedno ili više krivičnih djela ubistva iz člana 166. Krivičnog zakona Federacije BiH, terorizma iz člana 201. Krivičnog zakona Federacije BiH, uzimanja talaca iz člana 200. stav 2. Krivičnog zakona Federacije BiH, silovanja iz člana 203. Krivičnog zakona Federacije BiH, spolnog odnošaja s nemoćnom osobom iz člana 204. Krivičnog zakona Federacije BiH i spolnog odnošaja s djetetom iz člana 207. Krivičnog zakona Federacije BiH,
- b) organizator grupe za organizirani kriminal,
- c) podstrekač na učinjenje krivičnog djela iz člana 25., stav 1. ovoga zakona u cilju da protiv potaknute osobe bude pokrenut postupak za to djelo.

Član 16.

- (1) Glavni federalni tužilac će odbiti zahtjev za davanje statusa saradnika pravosuđa ako iskaz osobe iz člana 12. stav 2., i člana 13. stav 1. ovoga zakona nije u interesu otkrivanja i krivičnog progona drugih pripadnika grupe za organizirani kriminal.
- (2) Glavi federalni tužilac može odbiti zahtjev Posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca ako nije vjerovatno da će osoba iz člana 12. stav 2., i člana 13. stav 1. ovoga zakona dati svoj potpuni i relevantan iskaz u krivičnom postupku ili je vjerovatno da će uskratiti obavijesti važne za otkrivanje ili sprječavanje drugih krivičnih djela i članova grupe za organizirani kriminal, odnosno razjašnjenje okolnosti pod kojima su ona učinjena.

Član 17.

U dijelu glavnog pretresa pred Posebnim odjelom suda kada se kao svjedok ispituje saradnik pravosuđa može se isključiti javnost pod uslovima propisanim Zakonom o krivičnom postupku FBiH ili se mogu primjeniti mjere audio-vizuelne zaštite identiteta saradnika pravosuđa ili druge mjere zaštite prema Zakonu o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka.

Član 18.

- (1) Saradnik pravosuđa odgovara za davanje lažnog iskaza.
- (2) Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca će zatražiti od Glavnog federalnog tužioca da ukine status saradniku pravosuđa, radi nastavka ili pokretanja krivičnog postupka:
 - a) ako saradnik pravosuđa nije iznio sve činjenice i okolnosti iz člana 14. ovoga zakona ili je dao lažni iskaz,
 - b) ako saradnik pravosuđa prije pravosnažnog okončanja krivičnog postupka učini novo krivično djelo iz člana 25. stav 1. ovoga zakona,
 - c) ako je saradnik pravosuđa u roku od dvije godine nakon dobijanja tog statusa, postao pripadnik grupe za organizirani kriminal i u njenim okvirima učinio krivično djelo iz člana 25., stav 1. ovoga zakona.
- (3) Saradnik pravosuđa koji je dao iskaz u skladu sa obavezama iz člana 14 ovog zakona ne može se krivično goniti za krivično djelo iz člana 25. stav 1., tačka a) ovog zakona, a Glavni federalni tužilac će odustati od krivičnog gonjenja.

Član 19.

- (1) Na saslušavanje saradnika pravosuđa primjenjuju se odredbe Zakona o krivičnom postupku Federacije BiH.
- (2) Mjere zaštite saradnika pravosuđa i njemu bliskih osoba van krivičnog postupka provode se prema posebnim propisima.

E. Imenovanje Posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca i federalnih tužilaca u Posebnom odjelu tužilaštva

Član 20.

- (1) Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca imenuje se i razrješava u skladu sa Zakonom o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.
- (2) Glavni federalni tužilac inicira postupak imenovanja posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca najkasnije tri mjeseca prije isteka perioda na koji je imenovan Posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca.
- (3) Glavni federalni tužilac, na prijedlog posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca i u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Federalnog tužilaštva, raspoređuje određeni broj federalnih tužilaca u Posebni odjel tužilaštva.
- (4) Glavni federalni tužilac, u skladu sa potrebama rada Federalnog tužilaštva, može rasporediti federalne tužioce u Posebni odjel tužilaštva i iz Posebnog odjela tužilaštva.

Član 21.

- (1) Zamjenik glavnog kantonalnog tužioca ili kantonalni tužilac mogu i bez svog pristanka biti privremeno upućeni na rad u određenom predmetu u Posebni odjel tužilaštva, na period od najviše godinu dana.
- (2) Odluku o privremenom upućivanju u Posebni odjel tužilaštva donosi glavni federalni tužilac, na zahtjev posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca, i o tome shodno obavještava Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH.

Član 22.

- (1) U postupku prijema u radni odnos u Posebni odjel tužilaštva, stručni saradnici, istražioci tužilaštva, državni službenici, i namještenici daju izjavu o imovini koju posjeduju ili kojom raspolažu putem imovinskog kartona, kao i izjavu kojom pristaju na sigurnosne provjere.
- (2) Stručni saradnici i istražioci tužilaštva u Posebnom odjelu tužilaštva pomažu tužiocima u radu na predmetima u kojima su potrebna posebna znanja, a mogu i samostalno obavljati poslove kad je to određeno zakonom ili drugim propisom.
- (3) Istražioci tužilaštva kao stručne osobe kriminalističke, pravne, ekonomske, informatičke i druge struke postupaju na osnovu naloga Posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca, ili Posebnog federalnog tužioca u Posebnom odjelu tužilaštva u radu na pojedinim predmetima.
- (4) Broj istražilaca tužilaštva, uslovi za njihov prijem u rad i razrješenje dužnosti u Posebnom odjelu tužilaštva uredit će se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Posebnog odjela tužilaštva.

III. - Posebni odjel suda

A. Osnivanje i organizacija Posebnog odjela suda

Član 23.

- (1) Ovim zakonom osniva se Posebni odjel Vrhovnog suda Federacije BiH.
- (2) Posebni odjel Vrhovnog suda Federacije BiH je unutrašnja organizaciona jedinica Vrhovnog suda Federacije BiH.
- (3) Sjedište Posebnog odjela suda je u Sarajevu.
- (4) Sredstva za finansiranje Posebnog odjela suda planiraju se unutar budžeta Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.
- (5) Posebni odjel suda se ukida zakonom.

Član 24.

- (1) Posebni odjel suda čini određeni broj sudija koje u Posebni odjel suda imenuje Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine.
- (2) Predsjednika Posebnog odjela suda postavlja/imenuje predsjednik Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine iz reda sudija Posebnog odjela suda u skladu sa pravilima o unutrašnjem poslovanju.
- (3) Predsjednik Posebnog odjela suda rukovodi Posebnim odjelom suda.
- (4) U slučaju odsutnosti ili spriječenosti predsjednika Posebnog odjela suda, u radu ga zamijenjuje sudija Posebnog odjela suda kojeg odredi Predsjednik Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.
- (5) Sudija Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine koji odlukom o imenovanju nije raspoređen u Posebni odjel suda ne može učestvovati u radu Posebnog odjela suda. Sudija Posebnog odjela suda ne može učestvovati u radu ostalih odjeljenja Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.

B. Nadležnosti Posebnog odjela Suda

Član 25.

- (1) Posebni odjel suda je stvarno i mjesno nadležan za krivična djela:
 - a) Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 340. Krivičnog zakona Federacije BiH, Organizirani kriminal iz člana 342. Krivičnog zakona Federacije BiH, uključujući time sva krivična djela koja je učinila grupa za organizirani kriminal,
 - b) Krivična djela terorizma iz Glave XVIII KZ Krivičnog zakona Federacije BiH,
 - c) Krivična djela protiv ustavnog poretka Federacije BiH iz Glave XV Krivičnog zakona Federacije BiH,

- d) Krivična djela podmićivanja i krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti iz Glave XXXI Krivičnog zakona Federacije BiH, krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa iz Glave XXII Krivičnog zakona Federacije BiH i krivična djela iz oblasti poreza iz Glave XXIII Krivičnog zakona Federacije BiH, ukoliko je učinilac ovih krivičnih djela službena ili odgovorna osoba izabrana ili imenovana od strane Parlamenta Federacije BiH, Vlade Federacije BiH ili Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH, ili je Vlada Federacije BiH u postupku njihovog imenovanja dala svoju prethodnu saglasnost, kao i u svim drugim slučajevima kada vrijednost zahtijevane, obećane ili pribavljene imovinske koristi ili štete pričinjene učinjenjem ovih krivičnih djela prelazi iznos od 100.000 KM,
 - e) Krivična djela protiv pravosuđa iz Glave XXIX Krivičnog zakona Federacije BiH, i to: Davanje lažnog iskaza iz člana 348. Krivičnog zakona Federacije BiH, Sprječavanje dokazivanja iz člana 349. Krivičnog zakona Federacije BiH, Povreda tajnosti postupka iz člana 350. Krivičnog zakona Federacije BiH, Odavanje istovjetnosti zaštićenog svjedoka iz člana 352. Krivičnog zakona Federacije BiH i Povreda zakona od strane sudije iz člana 352. Krivičnog zakona Federacije BiH, ako su učinjena u vezi sa krivičnim djelima iz tačke a) do d) ovog člana.
- 2) Ovaj zakon će se primjenjivati i u odnosu na druga krivična djela koja su učinjena u sticaju sa krivičnim djelima iz stava 1. ovog člana u skladu sa odredbama ZKP FBiH o spajanju postupka i vođenju jedinstvenog postupka.

C. Način rada Posebnog odjela suda

Član 26.

- 1) Na odlučivanja o žalbama izjavljenim protiv rješenja Posebnog odjela suda shodno će se primjenjivati odredbe ZKP FBiH o žalbi na rješenje. O žalbama izjavljenim protiv presude Posebnog odjela suda odlučuje vijeće Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.
- 2) Mjera pritvora koju je odredio Posebni odjel suda izvršit će se u pritvorskim jednicama kazneno-popravnih zavoda u Federaciji Bosne i Hercegovine, koje odredi Posebni odjel suda.
- 3) Troškovi provođenja mjere pritvora po odluci Posebnog odjela suda padaju na teret Federacije Bosne i Hercegovine.

IV. - Nadležnosti i zadaci Sudske policije Federacije BiH

Član 27.

- (1) Neposrednu pomoć u radu Posebnog odjela suda i Posebnog odjela tužilaštva pruža Sudska policija, osiguranjem informacija, osiguranjem prisustva svjedoka, privođenjem optuženih osoba, održavanjem reda u sudnici i sigurnosti suda, te izvršavanjem sudskih naloga.
- (2) Pomoć iz stava 1. ovog člana se odnosi na sljedeće poslove:
 - a) osiguranje informacija;
 - b) prinudno dovođenje osumnjičenih, optuženih osoba, svjedoka i vještaka;
 - c) lišenje slobode osuđenih osoba i osoba kojima je određena mjera pritvora;

- d) sprovođenje osoba lišenih slobode;
- e) zadržavanje osoba lišenih slobode;
- f) provođenje izvršenja sudskih odluka;
- g) fizička i tehnička zaštita objekata i imovine;
- h) održavanje reda u sudnicama i drugim prostorijama ili prostorima kojim se osigurava uspješnost vođenja odgovarajućeg postupka;
- i) fizička i tehnička zaštita sudija i tužilaca, drugih zaposlenika, njihove imovine i članova uže porodice, ukoliko je njihova sigurnost ugrožena i u skladu sa stručnom procjenom Sudske policije;
- j) zaštita svjedoka kojim je određen status u skladu sa odredbama važećeg zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka i odredbama ovog zakona;
- k) izvršavanje drugih naloga Posebnog odjela suda i Posebnog odjela tužilaštva kojim se osigurava uspješno vođenje odgovarajućeg postupka.

(3) Policijski organi, organi uprave, upravne organizacije i druga tijela su dužni pružiti eventualno pomoć ili postupiti po zahtjevima Sudske policije, odnosno, službenika sudske policije kojim se osigurava izvršenje naredbi Posebnog odjela suda i Posebnog odjela tužilaštva.

Član 28.

- (1) Poslove i ovlaštenja iz člana 26. ovog zakona će provoditi organizaciona jedinica Sudske policije organizirana na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, koja za slučaj potrebe može zahtijevati pomoć organizacionih jedinica Sudske policije u kantonima.
- (2) Službenici sudske policije raspoređeni u organizacionoj jedinici iz stava 1. ovog člana i drugi službenici sudske policije koji se angažuju na neposrednim izvršenjima poslova za Posebni odjel suda i Posebni odjel tužilaštva dužni su dati izjavu o imovini koju posjeduju ili njome raspolažu i izjavu kojom pristaju na sigurnosne provjere.

V. - Sredstva za rad

Član 29.

- (1) Sredstva za rad Posebnog odjela tužilaštva i Posebnog odjela suda i sredstva za posebne namjene osiguravaju se Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine.
- (2) Sredstva za posebne namjene su:
 - a) sredstva za naknade stručnim osobama,
 - b) sredstva za posebne potrebe u krivičnom progonu i postupku,
 - c) sredstva za troškove postupka.
- (3) Sredstva za posebne potrebe u krivičnom progonu i postupku se mogu koristiti i za funkcionisanje blagajne za posebne operative poslove i posebne istražne radnje u

Posebnom odjelu tužilaštva, čije korištenje će se urediti posebnim Pravilnikom koji donosi Glavni federalni tužilac.

Član 30.

- (1) Federalni tužioci Posebnog odjela tužilaštva i sudije Posebnog odjela suda imaju pravo na plaću i naknade u skladu sa odredbama Zakona o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, te pravo na posebni dodatak na osnovu složenosti i rizika poslova u iznosu od 10%.
- (2) Sudije Vrhovnog suda koje odlučuju o žalbama na odluke Posebnog odjela suda imaju pravo na posebni dodatak na osnovu složenosti i rizika poslova u iznosu od 15%.
- (3) Za vrijeme rada u Posebnom odjelu tužilaštva upućena osoba ima pravo na zaradu u visini koju ima zaposleni u Posebnom odjelu tužilaštva ili u visini njene zarade koju je imala na radnom mjestu sa kojeg je upućena ukoliko je to za nju povoljnije.

VI. - Prijelazne i završne odredbe

Član 31.

- (1) Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona utvrditi broj sudija Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine i broj tužilaca Federalnog tužilaštva u skladu da potrebama osnivanja Posebnog odjela suda i Posebnog odjela tužilaštva.
- (2) Predsjednik Vrhovnog suda Federacije BiH i Glavni federalni tužilac će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti, odnosno, uskladiti pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i druge pravilnike potrebne za početak rada i funkcionisanje Posebnog odjela suda i Posebnog odjela tužilaštva.
- (3) Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine će provesti proceduru izbora i imenovanja posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca, određenog broja federalnih tužilaca i sudija Posebnog odjela suda, nakon stupanja na snagu ovog zakona, a prije početka njegove primjene.
- (4) Glavni federalni tužilac će izvršiti raspoređivanje tužilaca u Posebni odjel tužilaštva sa danom početka primjene ovog zakona.
- (5) Glavni federalni tužilac će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik iz člana 29., stav 3. ovog zakona

Član 32.

- (1) Federalno ministarstvo pravde uskladit će svoje podzakonske akte o davanju prijedloga za pomilovanja u skladu sa članom 13. stav 2. ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

- (2) Komisija za pomilovanje osuđenih osoba pri Federalnom ministarstvu pravde uskladit će poslovnik o svom radu u skladu sa članom 13. stav 3. ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 33.

- (1) Na prijem, uslove i prava namještenika, službenika, istražioca tužilaštva i stručnih savjetnika u Posebnom odjelu tužilaštva i Posebnom odjelu suda primjenjivat će se odredbe Zakona o Federalnom tužilaštvu Federacije BiH, Zakona o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakona o krivičnom postupku Federacije BiH, Zakona o državnoj službi Federacije BiH, i Zakona o namještenicima u organima državne službe u Federaciji BiH koje uređuju ova pitanja.
- (2) Do popunjavanja potrebnih radnih mjesta državnih službenika i namještenika u Posebnom odjelu tužilaštva i Posebnom odjelu suda te poslove će obavljati državni službenici i namještenici iz Federalnog tužilaštva i Vrhovnog suda Federacije BiH.

Član 34.

Krivični postupci u kojima su do dana početka primjene ovog zakona potvrđene optužnice za krivična djela iz nadležnosti Posebnog odjela suda, okončat će se pred sudovima koji su bili stvarno i mjesno nadležni za ta krivična djela prije početka primjene ovog zakona.

Član 35.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“, a početak će se primjenjivati nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

OBRAZLOŽENJE

PRIJEDLOGA ZAKONA O SUZBIJANJU KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. – USTAVNO-PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Postoji više različitih ustavnih osnova za donošenje Zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u Federaciji Bosne i Hercegovine (u nastavku: Zakon). Najprije se može reći kako je ustavni osnov za donošenje Zakona sadržan u odredbama člana IV.A.20.(1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojoj je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti. S tim u vezi, treba istaći da Federacija Bosne i Hercegovine ima jedinstven sistem krivičnog zakonodavstva, odnosno, Krivični zakon i Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine. Provođenje ovih zakona je u podijeljenoj nadležnosti između kantonalnih i federalne vlasti, na način da je Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine suzbijanje pojedinih krivičnih djela ili grupe krivičnih djela stavljeno u isključivu nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine. Na taj način je Amandmanom VIII, stav 1., tačka e) na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, propisano da se u isključivoj nadležnosti Federacije nalazi suzbijanje terorizma, međukantonalnog kriminala, neovlaštene trgovine drogom i organiziranog kriminala. To je obavezni katalog krivičnih koja su, prema Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine u isključivoj nadležnosti federalnih organa. S druge strane, Ustavom Federacije BiH, posebno odredbom IV.C. 15.(2) je propisano da Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine ima i izvorne nadležnosti utvrđene federalnim zakonima. Prema odredbi IV.C.17 je, također, propisano da u vršenju tih izvornih nadležnosti Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, uz sva ovlašćenja utvrđena zakonom po kojem djeluje, ima ista ona ovlašćenja koja imaju i drugi prvostepeni sudovi iste nadležnosti u skladu sa zakonima navedenim u članu IV.C.3. Ustava Federacije BiH. Nadalje, u odredbi člana IV. C.3. Ustava Federacije BiH, predviđeno je da će pravila postupka, potrebna da bi se osigurala jednakost u postupanju kao i osnovni principi pravičnosti u postupcima pred sudovima, biti uređena zakonima Federacije.

Na osnovu iznesenog, može se reći kako se ustavni osnov za donošenje Zakona, sadržan u nizu spomenutih odredaba Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, odnosi na činjenicu da se Zakonom, između ostalog, uređuje uspostavljanje posebnih organizacionih jedinica Federalnog tužilaštva i Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, koji bi bili stvarno i mjesno nadležni u vršenju funkcija krivičnog gonjenja i suđenja u postupcima za krivična djela organiziranog kriminala, korupcije, međukantonalnog kriminala i drugih oblika privrednog i teškog kriminala. Nadležnosti Federalnog tužilaštva u domenu otkrivanja i krivičnog gonjenja učinilaca ovih krivičnih djela se zasnivaju na stvarnoj nadležnosti Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine u ovom području. To su najprije krivična djela terorizma, međukantonalnog kriminala, neovlaštene trgovine drogom i organiziranog kriminala, dok se nadležnost ovog suda za druga teška krivična djela uspostavlja na osnovu citiranih odredbi Ustava Federacije BiH koje predviđaju da Vrhovni sud Federacije BiH može imati i druge izvorne nadležnosti ukoliko su one uređene federalnim zakonima kojom prilikom ovaj sud ima sve nadležnosti prvostepenih sudova. S obzirom da pitanja

vršenja krivičnog progona počinioca ovih kategorija teških krivičnih djela, propisanih Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine, pripadaju području vršenja jedinstvene krivične vlasti Federacije Bosne i Hercegovine, onda se postupanje sudske vlasti u tim predmetima, a koja treba osigurati jednakost građana pred sudovima, treba urediti jedinstvenim federalnim zakonom za što postoji i jasan ustavni osnov.

II. - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Pored ustavnog osnova za donošenje zakona, odnosno, obaveze da se materija suzbijanja pojedinih krivičnih djela ili grupe krivičnih djela iz Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine zakonskim propisima stavi u isključivu nadležnost federalnih organa vlasti, postoje i suštinski razlozi da se i druga teška krivična djela koruptivne prirode, privrednog i teških oblika kriminala također suzbijaju na nivou posebno uspostavljenih i specijaliziranih tužilačkih i sudskih institucija Federacije BiH. Ti suštinski razlozi se, sa jedne strane, tiču nesporne činjenice da su korupcija, privredni kriminal, posebno zloupotrebe u postupcima privatizacije, poreske utaje i druga teška krivična djela jedan od najizraženijih društvenih problema koji izazivaju niz drugih negativnih pojava, kao što su siromaštvo, nezaposlenost, nejednakost građana, loša ekonomska i općenito situacija u društvu i dr. S druge strane, zvanični pokazatelji, statistički izvještaji i percpecija javnosti pokazuju hroničnu nemogućnost institucija vlasti da se odlučno počnu boriti protiv tih pojava, posebno korupcije koja je sveprisutna u društvu. Očigledno je da postojeći zakonski i institucionalni mehanizmi u Federaciji Bosne i Hercegovine nisu adekvatni da bi se moglo realno očekivati da pravosudne institucije na kantonalnim nivoima, koje su prema važećim propisima trenutno stvarno nadležne za ova krivična djela (iako su prema Ustavu neka od njih u isključivoj nadležnosti Federacije BiH), mogle nešto radikalno uraditi da se postojeće stanje promijeni. Iz tih razloga, bilo je potrebno da se u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, te stvarnim razlozima za donošenje zakona predvidi uspostavljanje centraliziranih i specijaliziranih pravosudnih institucija na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, u vidu posebnih organizacionih jedinica Federalnog tužilaštva i Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, koji bi se isključivo bavili otkrivanjem, krivičnim gonjenjem i procesuranjem učinitelja krivičnih djela koja bi se na osnovu ovakvog *lex specialis* zakonskog propisa stavila u stvarnu nadležnost Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine. Međutim, svrha donošenja zakona se ne iscrpljuje na osnivanju organizacionih jedinica u ove dvije federalne pravosudne institucije i propisivanjem njihove stvarne nadležnosti. Naprotiv, zakonom se po prvi put u Federaciji Bosne i Hercegovine uvode i posebni mehanizmi za efikasnije suzbijanje organiziranog kriminala kakve poznaju savremene države koje primjenjuju te instrumente u radu svojih specijaliziranih institucija za borbu protiv ovih vidova kriminala. Zakonom se tako uvodi institut saradnika pravosuđa, koji bi trebao znatno doprinijeti efikasnijem otkrivanju, razjašnjavanju i dokazivanju svih oblika organiziranog kriminala na području Federacije Bosne i Hercegovine. Nadalje, zakonom se uređuju modaliteti saradnje između institucija koje se trebaju baviti suzbijanjem krivičnih djela iz nadležnosti Posebnog odjela Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine. Zakonom se jasno uređuju prava u obaveze u postupku ostvarenja te saradnje koja je nužan preduslov ostvarenja uspješnosti rada ovih institucija. Zakonom se također uređuje niz drugih značajnih pitanja, koja u svojoj uzajamnoj povezanosti trebaju dopnijeti efikasnijem otkrivanju, razjašnjavanju i dokazivanju

tačno pobrojanih krivičnih djela iz nadležnosti Posebnog odjela Vrhovnog suda federacije Bosne i Hercegovine. Krajnji cilj donošenja zakona je da cjelokupni sistem krivičnog pravosuđa u Federaciji Bosne i Hercegovine bude što efikasniji što je realno očekivanje cijele društvene zajednice. Krajnji cilj donošenja Zakona je da se osigura jedinstveno, usklađeno i efikasno postupanje specijaliziranih federalnih organa u borbi protiv korupcije, organiziranog i drugih teških oblika kriminala u Federaciji Bosne i Hercegovine.

III. - JAVNA RASPRAVA I KONSULTACIJE

Polazna osnova za provođenje javne rasprave po ovom zakonu, posebno sa stručnom javnosti iz pravosudnih institucija je bio tekst prijedloga zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala koji je odbijen od strane Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine. Jedan od ključnih razloga donošenja takve odluke je bila primjedba kako se nisu provele dovoljne konsultacije sa pravosudnim institucijama u postupku izrade prijedloga spomenutog zakona, iako je isti bio razmatran u redovnoj proceduri, što podrazumijeva pismenu i usmenu javnu raspravu, ali i razmatranje zakona na Strukturalnom dijalogu o reformi pravosuđa koji se vodi između Evropske unije i Bosne i Hercegovine.

Nakon toga, Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini je ponudila svoje učešće u pravcu provođenja dodatnih konsultacija između predstavnika pravosudnih institucija sa jedne strane, i predstavnika Vlade Federacije Bosne i Hercegovine kao predlagača ovog zakona sa druge. U tom procesu su ispred pravosudnih institucija učestvovali Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, Vrhovni sud Federacije BiH, i Federalno tužilaštvo Federacije BiH. Prema postignutom dogovoru između pravosudnih institucija, odlučeno je da Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH preuzme ulogu koordinacije aktivnosti na strani pravosuđa kako bi se u procesu konsultacija iznosili usaglašeni stavovi. Sam proces dodatnih konsultacija se odvijao na način da je Delegacija Evropske unije u BiH prvo održala bilateralne sastanke sa svakom od strana, da bi se onda prešlo na trilateralne sastanke koji su se održavali u prostorijama Delegacije Evropske unije gdje su se iznosile pojedinačne primjedbe, argumentacija i prijedlozi rješenja za pojedine odredbe. U završnici ovog sastanka su predstavnici pravosuđa, putem Visokog sudskog i tužilačkog vijeća iznijeli zajednički usaglašeni stav po pitanju pojedinačnih odredbi zakona koji je od strane predlagača u potpunosti bio prihvaćen, te su u tekst zakona u skladu sa tim unijete potrebne intervencije. U tom trenutku su predstavnici Delegacije Evropske unije smatrali da je proces konsultacija uspješno okončan te da je time njihovo posredovanje u ovom procesu završeno. Nakon što je predlagač pristupio završnoj obradi teksta zakona, i uređenu verziju zakona ponovno poslao na mišljenje pravosudnim institucijama pojavila se potreba da se u direktnoj komunikaciji i sastanku sa predstavnicima Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH, Vrhovnog suda Federacije BiH i Federalnog tužilaštva Federacije BiH dodatno analiziraju pojedine odredbe zakona kako bi se otklonile sve iznesene primjedbe na konačni tekst zakona. Taj sastanak je održan u Federalnom ministarstvu pravde gdje su pojedinačno razmatrane sve odredbe zakona, te izvršene dodatne korekcije pojedinih odredbi nakon čega je zakon uz najveći mogući konsenzus svih strana upućen u proceduru dobijanja mišljenja nadležnih institucija.

IV. - OBRAZLOŽENJE NAJZNAČAJNIJIH PRAVNIH RJEŠENJA

Struktura zakona je organizirana na način da je u okviru sedam poglavlja sadržano ukupno 35 članova zakona. U sadržaju prvog poglavlja, koje sadrži uvodne odredbe zakona, propisan je predmet uređenja kao i katalog osnovnih pojmova koji trebaju poslužiti jasnijem i preciznijem tumačenju i primjeni zakona. Unutar drugog poglavlja koje nosi naziv "Osnivanje, organizacija i nadležnosti Posebnog odjela tužilaštva" se nalazi pet cjelina. Prva cjelina sadrži odredbe zakona kojima se propisuje osnivanje i organizacija Posebnog odjela Federalnog tužilaštva Federacije BiH za suzbijanje korupcije, međukantonalnog i organiziranog kriminala kao unutrašnje organizacione cjeline ovog tužilaštva, koja se osniva sa svrhom efikasnijeg otkrivanja i gonjenja učinitelja krivičnih djela koja su u nadležnosti Posebnog odjela Vrhovnog suda Federacije BiH. U ovoj cjelini je propisan i *ratione legis* u smislu uzajamnog odnosa odredbi ovog i Zakona o Federalnom tužilaštvu Federacije BiH. Tu se nalaze i odredbe o rukovođenju Posebnim odjelom tužilaštva. Druga cjelina se tiče nadležnosti Posebnog odjela tužilaštva, koja se zasnivaju na osnovu nadležnosti Posebnog odjela suda tako da se na vrlo jasan način uređuje jedno od najvažnijih pitanja ovog zakona koje se tiče propisivanja stvarnih i mjesnih nadležnosti ovih pravosudnih institucija. U okvirima treće cjeline ovog poglavlja je propisan način rada Posebnog odjela tužilaštva, i tu se nalaze vrlo značajne odredbe o obaveznoj saradnji, posebno prijavljivanju krivičnih djela iz nadležnosti Posebnog odjela suda, proaktivnom radu Posebnog odjela tužilaštva, kao i one odredbe koje uređuju način saradnje između institucija na radu u pojedinačnim predmetima, i upućivanju službenih osoba na rad u Posebni odjel tužilaštva (što do sada nije bilo uređeno zakonom). Četvrta cjelina ovog poglavlja zakona sadrži niz odredbi kojima se uređuje materija saradnika pravosuđa. Radi se o praktično novom institutu u domaćem pravnom sistemu, koji na zakonom propisan način previđa dodjeljivanje statusa saradnika pravosuđa osobama pripadnicima grupa za organizirani kriminal, koje bi svojim iskazom značajno mogle doprinijeti otkrivanju, razrjašnjavanju i dokazivanju krivičnih djela koje su počinili pripadnici organiziranih kriminalnih grupa u zamjenu za određene beneficije (imunitet od krivičnog gonjenja ili vandredni uslovni otpust, pomilovanje ili premještaj u drugu kazneno-popravnu instituciju ukoliko se radi o osuđenim osobama na izdržavanju kazne zatvora). Opravdano se može očekivati da će tužioci u postupanju na predmetima organiziranog kriminala ovakvim zakonskim rješenjima dobiti jedan sasvim novi i koristan instrument koji bi im mogao pomoći u radu na takvim predmetima. Zakonom su propisani uslovi, procedura za dodjeljivanje statusa saradnika pravosuđa, kao i procedura za ukidanje ovog statusa, kao i druga bitna pitanja koja trebaju omogućiti da se ovaj institut na jedan zakonit, efikasan i funkcionalan način koristi u borbi protiv organiziranog kriminala u Federaciji BiH. Na kraju, peta cjelina ovog poglavlja sadrži odredbe o imenovanju nosilaca pravosudnih funkcija, tačnije tužilaca u Posebnom odjelu tužilaštva, i ove odredbe su usaglašene sa sistemskim zakonima u ovoj oblasti. Posebno je uređeno i pitanje angažmana stručnih osoba u radu Posebnog odjela tužilaštva što je važno pitanje, uzmu li se u obzir složenost krivičnih djela kojima će se ovaj odjel baviti.

Treće poglavlje zakona sadrži odredbe koje se odnose na Posebni odjel suda, i ono se sastoji iz tri cjeline. Prva od njih tretira pitanje osnivanja i organizacije Posebnog odjela suda kao unutrašnje organizacione cjeline Vrhovnog suda Federacije BiH, sastav tog odjela kao i način rukovođenja odjelom. U okviru ove cjeline se nalazi i vrlo važna odredba o zabrani angažmana sudija iz

Posebnog odjela suda u radu na Vrhovnom sudu Federacije BiH i obratno, kako bi se osigurala najveća moguća neovisnost u radu, posebno sa stanovišta omogućene dvostepenosti sudskih odluka. Druga cjelina je sastavljena od odredbi kojima je propisana stvarna i mjesna nadležnost Posebnog odjela suda za pet kategorija krivičnih djela iz Krivičnog zakona Federacije BiH, čime je na jasan i preziran način uređeno ovo, skoro pa najvažnije, pitanje cijelog zakona, tako da je ostavljen skoro pa nikakav prostor za različita tumačenja u smislu uzajamnog odnosa i nadležnosti kantonalnih i Federalnog tužilaštava u njihovom radu na predmetima organiziranog kriminala, korupcije, privrednog i drugih teških oblika kriminala. Treća cjelina ovog poglavlja se tiče načina rada Posebnog odjela suda, posebno osiguranja dvostepenosti sudskih odluka u smislu jasnog propisivanja nadležnosti Vrhovnog suda Federacije BiH da odlučuje o žalbama izjavljenim na presude Posebnog odjela suda.

Peto poglavlje zakona uređuje pitanja nadležnosti i zadataka Sudske policije Federacije BiH u neposrednoj pomoći u radu Posebnom odjelu suda i Posebnom odjelu tužilaštva. Ove odredbe su u potpunosti usklađene sa odredbama Ustava Federacije BiH, posebno odredbom II.C.8.(1), kao i drugim sistemskim zakonima koji uređuju rad sudske policije u pružanju pomoći pravosudnim organima u njihovom neometanom, sigurnom i efikasnom radu.

Pitanja osiguranja adekvatnih sredstava za rad i sredstava za posebne namjene Posebnog odjela tužilaštva i Posebnog odjela suda su uređena unutar šestog poglavlja zakona. Osigurana je jasna budžetska pozicija za rad ovih odjela, kao i posebne naknade u vidu uvećanja osnovnih plaća i primanja sudijama i tužiocima u posebnim odjelima. Također su u ovom poglavlju propisani vrste i mogućnost korištenja sredstava za posebne potrebe u krivičnom postupku, koja su jako bitna u otkrivanju i krivičnom gonjenju organiziranog kriminala (tzv. sredstva za posebne operativne poslove i posebne istražne radnje iz Zakona o krivičnom postupku).

Posljednjim, sedmim poglavljem zakona su propisane prijelazne i završne odredbe, posebno one koje se tiču rokova za utvrđivanje potrebnog broja sudija i tužilaca u posebnim odjelima suda i tužilaštva, donošenje podzakonskih propisa, imenovanja i raspoređivanja nosilaca pravosudnih funkcija u posebnim odjelima suda i tužilaštva, zabrane retroaktivne primjene Zakona, *vacatio legis* i odgođena primjena zakona u trajanju od šest mjeseci što je bio zahtjev pravosudnih institucija radi stvaranja potrebnih pretpostavki za provođenje ovog zakona.

IV. - FINANSIJSKA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje odredbi ovog zakona u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine potrebno je osigurati dodatna finansijska sredstva u iznosu od 1.400.000 KM. Od ovog iznosa za osnivanje i početak rada Posebnog odjela Vrhovnog suda FBiH potrebno je planirati 900.000 KM, a za osnivanje i početak rada Posebnog odjela Federalnog tužilaštva 500.000 KM. Interes za finansiranje i osposobljavanje ovih institucija iskazali su i međunarodni donatori među kojim i Vlade pojedinih država te međunarodne organizacije. Također, u okviru IPA sredstava koja su već odobrena BiH moguće je osigurati jedan dio novca neophodnog za ove namjene, posredstvom Federalnog ministarstva pravde. Bitno je istaknuti kako je zakonom predviđeno da podršku u početku rada Posebnih odjela pruže Vrhovni sud i Federalno tužilaštvo, čime bi troškovi rada

novih institucija u početnoj fazi bili smanjeni. Precizan iznos potreban za finansiranje ovih odjela bit će poznat tek nakon što VSTV BiH utvrdi broj sudija Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine i broj tužilaca Federalnog tužilaštva u skladu da potrebama osnivanja Posebnog odjela suda i Posebnog odjela tužilaštva, te nakon usvajanja potrebnih podzakonskih akata. Zakonom o VSTV je predviđeno da broj sudija i tužioca, pa tako i onih u Posebnom odjelu suda i Posebnom odjelu suda tužilaštva određuje Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine nakon konsultacija za predsjednikom suda ili glavnim tužiocem, tijelom nadležnim za budžet i nadležnim ministarstvom pravde. Tek nakon ovih radnji i usvajanja podzakonskih akata bit će poznat tačan broj neophodnih tužilaca, sudija i drugih zaposlenika potrebnih za efikasan rad ovih institucija. Isto tako, primjena Zakona počinje šest mjeseci nakon stupanja na snagu što će ostaviti dovoljno prostora da se izvrše temeljite konsultacije i pripreme za početak primjene Zakona. Obzirom da u ovom trenutku nije moguće odrediti tačan broj stručnih saradnika, istražioca tužilaštva, kao i drugih osoba čije angažovanje propisuje ovaj prijedlog, visina sredstava koje je potrebno osigurati za angažovanje ovih osoba iz Budžeta Federacije BiH biće moguće kvantifikovati donošenjem Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji.